

Levelükkel drogot szolgáltató vadon termők

Urtica dioica – nagy csalán
Plantago spp. – útifűfajok
Allium ursinum – medvehagyma
Hedera helix – borostyán

Urtica dioica – nagy csalán

- **Rendszertani besorolás:**
Urticaceae (csalánfélék)
- **Származás:**
Eurázsia
- **Előfordulás:**
erdei vágásokban, vízparti ligetekben, települések közelében

- **Környezeti igény:**
nedves, üde területeken, tápanyagigényes (N-jelző), enyhén meszes talajt kedveli,

- **Botanika:**
élő, légyszárú, kétlaki, fűrészszélű levelek, serte- és csalánszőrök, álfűzér virágzat, makkocská termés.

- **Drog:**
csalánlevél (*Urticae folium*) (*U. dioica* + *U. urens*) Ph.Hg.VIII., csalánfű (*Urticae herba*), csalángyökér (*Urticae radix*),

- **Hatóanyag:**
klorofill, karotinoidok, B-, C-, K-, U-vitamin, flavonoidok (kvercetin, kempferol, izoramnetin), ásványi anyagok, szterolok, kumarinok (gyökér), cseranyagok (gyökér)...

- **Hatás:**
enyhe vizelethajtó, vitamin- és ásványi anyag-forrás, enyhén antibiotikus (levél, herba), koleszterin-csökkentő, gyulladáscsökkentő (gyökér),

- **Felhasználás:**
tea – salaktalanító, reuma, köszvény ellen, ipari klorofill-előállítás alapanyaga, gombás betegségek, rovarok ellen bioterm. ben, szörp, lekvár, külsőleg: hajhullás, korpásodás ellen, koleszterin csökkentésére, daganatok, gyulladások kezelésére (gyökér).

- **Gyűjtés:**
- **idő, mód:**
levél: tavasztól őszig → frissen fosztani - drótspirál, kesztyű
herba: tavasztól őszig, 40-cm-es szárrész
gyökér: ősszel, kora tavasszal
- **szárítás:** árnyékban, szellős helyen, gyakran forgatva v. műszárítóban
- **beszáradási arány:**
levél 5 : 1, *herba* 4 : 1, *gyökér* 3:1

Plantago spp. - útifűfajok

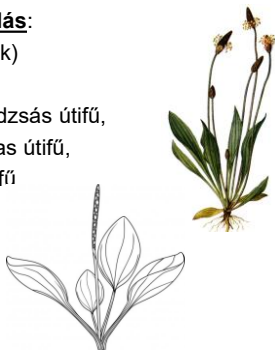
- Rendszertani besorolás:**

Plantaginaceae (útifűfélék)

P. lanceolata – lándzsás útifű,

P. altissima – magas útifű,

P. major – nagy útifű

fajok	<i>P. lanceolata</i> – lándzsás útifű	<i>P. altissima</i> – magas útifű	<i>P. major</i> – nagy útifű
kozmpolita fajok			
életforma: évelő, rövid gyöktörzsű növények			
elterjedés	réteken, legelőkön, utakon	Dunántúlon főként, úde, nedves réteken	réteken, legelőkön utakon
szár	10-60 cm	40-100 cm	10-15 cm
levél	hosszúakás, keskeny lándzsás	hosszúakás, keskeny lándzsás	széles tojásdad
virágzás	máj.- késő őszi	máj.-aug.	máj.- késő őszi
virágzat	alulról nyíló, hengeres füzér, portok sárgásfehér	rövid, hengeres, portok fehér v. sárgás, hosszú porzók	alul szaggatott, füzér keskeny, hengeres, lila portok
termés	üreges, kétmagvú tok	üreges, kétmagvú tok	tojásdad nyolemagvú tok

- Drog:**

Plantaginis lanceolatae folium (lándzsás útifű levél)
Ph.Hg.VIII.

Plantaginis majoris folium (nagy útifű levél)

- Hatóanyag:**

aukubin (iridoid glikozid) (1,5 - 2%)

polifenolok,

cseranyagok (4%),

nyálkaanyagok,

C-vitamin.

- Hatás:**

gyulladáscsökkentő, enyhén antibiotikus

- Felhasználás:**

sebggyógyító (présnedv, kenőcs),

szájüreggyulladás, köhögés, rekedtség ellen (tea, szirup)
külsőleg: aranyér ellen (kúp)

- Gyűjtés:**

- **idő:** máj.-szept.

- **mód:** ép, egészséges tőlevél, tőkocsányt nem tartalmazhat,

- **szárítás:** vékony rétegben, többszöri forgatás, vagy műszárítóban max. 70°C nyomásra, törésre könnyen barnul

- **beszáradási arány:** 7 : 1

Allium ursinum – medvehagyma

- Rendszertani besorolás:**

Alliaceae (hagymafélék)

- Származás:**

Európa

- Előfordulás:**

erdők aljnövényzete (főleg bükkös, gyertyános tölgyes)
Dunántúl – Mecsek (Orfű) !

- Környezeti igény:**

árnyékkedvelő, víz- és tápanyagigényes,

- Botanika:**

évelő (hagyma),

általában 2 tőlevél,

hosszúakás, tojásdad levelek,

ernyős virágzat (zöldes v.

sárgásfehér),

virágzás: ápr. – máj.,

toktermés.

- **Drog:**

medvehagymalevél (*Allii ursini folium*)

medvehagyma virágzó leveles hajtás (*Allii ursini herba*)

- **Hatóanyag:**

alliin, flavonoid-glikozidok, C-vitamin

- **Hatás:**

koleszterin-csökkentő, vérrögzépződés gátló, antibakteriális, enyhén antibiotikus

- **Felhasználás:**

magas vérnyomás, érlemeszesedés ellen, bélfertőtlenítő (hasmenés, emésztési zavarok esetén), frissen saláta, leves, fűszer, méz.

- **Gyűjtés:**

- idő: levél – márc. – jún., herba – virágzás kezdetén

- mód: levél - kézzel, herba - sarlóval

- szárítás: vékony rétegben, szellős, árnyékos helyen, más drogoktól elkülönítve

- beszáradási arány: 5 : 1

Hedera helix – borostyán

- **Rendszertani besorolás:**

Araliaceae (borostyánfélék)

- **Származás:**

Közép- és Délnyugat-Európa

- **Előfordulás:**

erdők (főleg bükkös, gyertyános-tölgyes)
Dunántúl, középhegységek

- **Környezeti igény:**

közepes vízigény, semleges pH

- **Botanika:**

kúszónövény,

örökzöld,

légygökerek,

fásodó szár,

bőrnemű, sötétzöld levelek,

zöldessárga virágernyő,

virágzás: kora ősszel,

bogyótermés.

- **Drog:**

borostyánlevél (*Hederae heliciis folium*)

- **Hatóanyag:**

triterpén-szaponinok (5%), szeszkviterpének, rutin, alkaloid (emetin)

- **Hatás:**

nyálkaoldó, köptető, enyhe görcsoldó, antimikrobiális

- **Felhasználás:**

gyógyszeripari készítmények!
bronchitis, köhögés csillapítására,
különbözőleg: hajápoló szerek, fejbőr-regeneráló,
dísznövény.

- **Gyűjtés:**

- idő: nyáron, virágzás előtt

- mód: csak a levelet gyűjtik, kézzel, ollóval,

- szárítás: szobahőmérsékleten,

- beszáradási arány: 3 - 4 : 1